

Lovász Irén

NŐI HANG

female voice

DALSZÖVEGEK LYRICS

CD 2017. SVCD06

1. Ég szülte földet

Ég szülte Földet,
Föld szülte fát,
Fa szülte ágát,
Ága szülte bimbaját,
Bimbaja szülte virágját,
Virágja szülte Szent Annát
Szent Anna szülte Máriát,
Mária szülte Szent fiát.
éjololo, éjolollo, éjollolo,éjjollo
Ég szülte Földet,
Föld szülte fát,
Fa szülte ágát,
Ága szülte bimbaját
éjololo, éjolollo, éjollolo,éjjollo
Ég szülte Földet,
Föld szülte fát,
Fa szülte ágát,
Ága szülte bimbaját
éjololo, éjolollo, éjollolo,éjjollo

(Zala megye)

2. Tölgyfa

De szeretnék az erdőbe fa lenni,
ott is csak a tölgyfa nevet viselni,
mer' a tölgyfa kék lánggal ég, kék lánggal ég füst
nélkül,
az én szívem soha sincs bánat nélkül.

De szeretnék az erdőbe fa lenni,
ha engemet s meggyújtana valaki,

felégetném azt a cudar, azt a cudar világot,
ne teremjen egyebet csak virágot.

(Szék, Erdély)

3. Nap, hold, csillag

Napot is szeretem, holdat is szerettem
de fényes csillagot leginkább szeretem.

Áldott apa s anya, ki tégedet szült volt,
aki tégedet szült volt, téged felnövelt volt.

Adjon Isten annak ezernyi ezer jót,
ki a te bölcsődet megrendítette volt.

(Moldvai csángó magyar)

4. Gyertek lányok játszani

Gyertek lányok játszani, játszani, de valamit
játszani, játszani,
csencseréket, bugyborákokat, Ádám vackot, vagy
barackot, csencseri buggy!

Mit jásszunk lányok, kerek a szoknyátok, csira-mira
ropp ropp ropp!

Ántán-ditium, bokros lilium,
akár erre, akár arra, heje-huja hopp!

Ádám, Éva kertben voltak,
madarat fogtak, hányat fogtak,
mondd meg te, ezek közül pedig te!

Fecskét látok, szeplőt hányok, selymet
gombolyítok.

Fecskét látok, szeplőt mosok, selymet
gombolyítok.

Szállj el, szállj el katicabogárka, mutasd meg az
utat, merre visznek férjhez,
Keletnek-e, Nyugatnak-e, Délnek-e, vagy pedig
itt hagynak!

Katicabogárka, szállj fel az égbe, mondd meg az
Istennek,
nyissa ki a meleget, zárja be a hideget!

Fehér lilomszál, ugorj a Dunába,
támaszd meg oldalad két arany pálcával,
Meg is mosakodjál, meg is fésülködjél,
valakinek kötényébe meg is törülközzél!

Komatálat hoztam, meg is aranyoztam,
koma küldte komának, ha nem veszi magának,
küldje vissza komának!

Itt ül egy kis kosárba szomszédasszony leánya,
tim-tom tallaré, leszek a babámé, eszemadta!

Három lábú kiskatlan, rajta a sok lipitáj-toma-
zimi-zumi- zaj- lapitáj-toma, mosatlan.
Mosd el kislány az edényt, úgy öleld meg
lipitáj....., a legényt.
Három bokor saláta, három kislány lipitáj.....
kapálja.
Nem kell nékem saláta, csak az aki, lipitáj.....,
kapálja.

Egy szem szilva, duráncai, tudnál-e még
kacsintani?
Megetted a suvinckot, a cipőmre nem jutott,
nem nőtt ki a bajuszod!

(Magyar népi gyermekdalok, mondókák)

5. Leányálom

Zúzvara a fákon
Fehér pihe ágon
A hó csipke pehely inge
Menyasszonyi fátyol.

Zúzvara a tájon
Fehér leányálom
A hófödte lankák völgye
Menyasszonyi fátyol.

Habkorona fákon
Jégcsap csillan ágon
Ezüst erdő, nincsen felhő
Ne légy tőlem távol!

Zúzvara a tájon
Rigófütyös álmom:
Esztenőre vagy kettőre
Te lészel a párom.

Zúzvara a tájon
Rigófütyös álmom:
Napsugaras kikeletkor
Ölelem a párom.

(Lovász Irén, 2017.)

6. Párosulás

Szép a tavasz, de szebb a nyár,
De szép, aki párjával jár,
Jaj, de szép a párosulás,
Aki eltalálja egymást.

Tavaszi szél utat száraszt,
Minden madár társat választ.
Jaj, Istenem, kit válasszak,
Hogy egyedül ne maradjak?

Elmém bojog . mint a fölleg,
szívem romlik, mint az üveg,
mind at mondják, nem búsulok,
hogy az utcákon nem sírok.

Elmém bojog, mind a felhő,
hull a könnyem, mint az eső,
árkot mosott az orcámra,
mint a zápor az utcára

(Kászonimpér, Csík megye, Erdély)

7. Cidrus

Zörög a cidrus a kertben hej, lulululululu-lululárom,
hogyan megyek ki belüle, hej, lululululululu-
lululárom

Édesanyám mondta nékem hej, lulululululu-
lululárom,
minek a szerető nékem, hej, lulululululu-lululárom,

De én arra azt felelem, hej, lulululululu-lululárom,
gyötör anyám a szerelem, hej, lulululululu-lululárom.

(Buzsák, Somogy megye, Dunántúl)

8. Pántlika

Piros pántlikámat fújdogálja a szél,
Köszönöm galambom, hogy eddig szeretted,
Arról sem tehetek, ha már megvettedél,
Nálamnál szebbeket, jobbakat kerestél.

A piros rózsának elhajlik az ága,
Én is elhajlottam egy hűtlen szavára.
Mit ér a rózsafa piros bimbó nélkül,
Mit ér a szerelem igaz hűség nélkül.

(Szék, Erdély)

9. Gyöngykoszorú

Szentiváni tiszta búza, kihajlott a gyalogútra,
selyem sár a haja, Magyar Ilona, haján fölül gyöngy
koszorúja gyöngy.

Egyik ága hajlik Brath Mariska udvarába, selyem sár
a haja...
másik ága hajlik Bíró Gábor udvarába, selyem sár a
haja...

Még a tengeren is átalhajladozik,
selyem sár a haja, Magyar Ilona, haján fölül gyöngy
koszorúja gyöngy

(Zoboralja, Felvidék)

10. Menyegző

a.
/:Ne sirasd gyöngykoszorúdat, :/
/:kötök én még neked olyat. :/

/:Éjjel-nappal kössed rózsám:/
/:úgy sem leszek többet leány. :/

b.
A menyasszony szép virág, koszorúja gyöngyvirág.
Az a boldog vőlegény, ki azt mondja, az enyém.
A menyasszon gyöngykoszorú, csak az én szívem
szomorú.
A menyasszon szíve tája, boldog minden dobbanása.

Virágos a fa teteje, koszorús a leány feje.
Hullani kell a virágnak, esküdni kell a leánynak.
Gyere rózsám, gyere már, mer' a szívem téged vár.
Téged óhajt téged vár, téged csókolni nem kár.

Szép a leány, ha lánykort ér, szép hajával játszik a szél.
Nem is tudja mi a bánat, míg lánybarátival járhat.
De a leány férjhez megy már, s kalickába bézárt
madár.
Megtudja, hogy mi a bánat, mer' az örömtől
megvállott.

(Szék, Edély)

11. Párta, párta

Párta, párta, búra való párta,
Hogy a török régen le nem vágta!
Ha megkapom, annyira hajítom,
A tengeren kővel lenyomatom.

Mikor mentem a temlomba esküdni
egyik könnyem a másikat éri,
jaj istenem, hogy fogok esküdni,
ha nem fogok igazán szeretni.

Ez asszonyoknak két hajadon lánya
egyik szekfű, másik majoránna
megüzenem az édesanyának,
szekfű lányát kösse bokrétának.

Rozmaringnak kétféle szokása:
télen-nyáron zöld annak az ága,
leszakítod, kórójé változik,
az én szívem terád várakozik.

Lyányok lyányok, rólam tanuljatok,
a legénynek csókot ne adjatok,
mer' az a csók nem esik javára,
könnye csordul a bölcső karjára.

(Zoboralja, Felvidék)

12. Lányom, lányom

Lyányom, lyányom, Náni lyányom
De nagy titkon tartottalak.
De nagy titkon tartottalak,
Kalitkába foglaltalak.

Kalitkába foglaltalak,
Mégis ott sem tarthattalak,
Kieresztem sárhajadat,
Útnak eresztet magadat.

Ne félj lyányom, Náni lyányom,
Véled leszen a nagy Isten.
Véled leszen a nagy Isten,
Isten után Okosi István.

(Zoboralja, Felvidék)

13. Menyasszonybúcsú

Zörög a kocsi, pattog az ostor, talán értem jönnek,
talán engem visznek.
Még búcsút se vettem apámtól, anyámtól, leány
pajtásimtól, legény barátimtól.

Gyűj be anyám, gyűj be, fond be a hajamat ötösbe,
hatosba, két szép selyemszálba.
Ha most be nem fonod, soha be nem fonod, ötösbe,
hatosba, két szép selyemszálba.

Kisérj anyám kísér, csak a kapuig is, azután
elmegyek egyedül magam is.
Idegen anyósnak, idegen apósnak, hogy találom
kedvit, hogy találom kedvit.

Rakd meg a tüzít, forrald fel a vizit, úgy találok
kedvit, úgy találok kedvit.

(Zoboralja, Felvidék)

14. Fehér galamb

Édesanyám édes teje, keserű a más kenyere.
Keserű is savanyú is, néha-néha panaszos is.

Fehér galamb szállt a házra, édesanyám Isten áldja
Köszönöm a nevelését, hozzám való szívességét.

Aki szép lányt akar venni, harmaton kell azt keresni.
Barna legény harmaton jár, el is veszi a legszebb lányt.

(Zoboralja, Felvidék)

15. Lánypajtásim

Édesanyám, miből van te szíved,
kőből- e vagy fából, hogy meg nem reped.
Kőből volna, bizony megrepede,
hogy a lányod megy az esküvőre.

Lánypajtásim, Isten hozott titeket,
utoljára vagyok itt közöttetek,
utoljár tartom tanácstokat,
köszönöm a lánybarátságokat.

Lánypajtásim arra kérlek titeket,
őrözzétek meg a szüzességteket,
lám én milyen hűen megőriztem,
menyasszonyi koszorúm elnyertem.

(Zoboralja, Felvidék)

16. Piros hajnal csillaga

Ne aludj el két szememnek világa,
mer' majd fölkel piros hajnal csillaga.

Egyik csillag Kostyál János csillaga,
másik csillag Potus Anni csillaga.

Amit adtam, a jegygyűrűt add vissza,
homály fogta gyémántkövét nem tiszta.

(Zoboralja, Felvidék)

17. Dunna, dunna

Dunna, dunna tarka dunna, minden legény
alábújna, minden legény alábújna.
Még olyan is találkozna, Szent György napig
elaludna, Szent György napig elaludna.
Megesküdtünk Isten előtt, a gesztei oltár előtt, a
gesztei oltár előtt,
Áldd meg Isten azt a papot, aki minket összeadott,
aki minket összeadott.

(Zoboralja, Felvidék)

18. Altatóim

Tente baba tente, itt van már az este,
aludj kicsi ringó, kicsi rózsabimbó.

Tente Panni, tente, szemecskédet hunyd le,
tente baba aludjál, csillagokról álmodjál!

Csillagok az égen,
halovány holdfényen
bandukolnak szépen
Kisgöncölszekéren.

Fiastyúkkal kóricálnak,
Nagymedvével táncot járnak
A Tejút ösvényen.

Mennek, mennek, mendegélnek,
az Ikrekhez is betérnek,
egy kis dombra lecsücsülnek.

Beli buba , beli, beli,
kicsi kutyasággal teli,
beli buba párnára,
kiskutya szalmára.
beli buba, belibeli, bllllll.....

Csucsujja, bubujja, alszik a Julika,
tente baba, aludjál, szép virágról álmodjál!

Csillagok az égen,
Hold a tó vizében,
lebegnek az éjben
álm-tükörképen.

Csillagvirág a mezőben,
virágcsillag a kék égen,
Julika szemében.

Csillagom, virágom,
csillag-virágszálom,
aludj kincsem
szép violám,
lelkem, aranyágom!

Tente, babája, alszik a mamája,
tente baba, tente....

hej blllllll, bllllll, hej, bllllll, blllll....

(Lovász Irén 2017.)

19. A szerelem betegje

Beteg vagyok, s a szerelem betegje,
Világoskék szemmel vagyok megverve,
Világoskék szemmel vagyok megverve,
Nem gyógyít meg csak a rózsám szerelme.

Búzaszemet szedeget egy vadgalamb,
Milyen szépen szól a lézpedi harang!
/:Azt veri ki, mind a két oldalába,
Szerettem egy barna legényt hiába.:/

(Moldvai csángó magyar)

20. Életemben csak egyszer

Életemben csak egyszer voltam boldog.
Akkor is a két szememből könny hullott.
Sírtam is én örömömbé hogy szeretsz,
bánatimba, hogy az enyém nem lehetsz.

Árok, árok, de mély árokba estem.
Rólad babám, ,minden gondom levettem.
/:Úgy levettem, hogy még eszembe se jutsz,
Jóságodér' fizessen meg a Jézus!:/

(Kalotaszeg, Erdély)

21. Kedves szülődajdakám

Anyám, édesanyám, kedves szülődajdakám,
ki kilenc hónapig méhedbe hordoztál,
/:s kilenc hónapra múlva ez világra hoztál. :/

Mikor rengetgettél rengő bőcsücskével,
rengetgettél lenne fődnek fenekivel,

S mikor feresztgettél gyenge meleg vízbe,
feresztgettél lenne buzgó forró vízzel.

Mikor takargattál fejér gyócsruhával,
takargattál lenne tüzes parázsával.

(Moldvai csángó magyar)

22. Asszonyélet

Megkötték már nékem a koszorút,
ága-boga a vállamra borult,
ága-boga a vállamra borult,
sok víg napom szomorúra fordult.

Zavaros a Tisza vize nyárba,
Ha szépen kiárad a partjába,
És fölveri záporosó szele,
Vajon, rózsám, jutok-e eszedbe?

(Fornos, Bereg megye, Kárpátalja)

b.

Nincsen kedvem, mer a fecske elvitte,
letette egy rezgő nyárfa tövébe,
fecske madár hozd vissza, sej, a kedvemet,
kedvem után a régi szeretőmet!

Kiskertemnek a közepe de magos,
vetek bele rozsmaringot, de szagos.
Lehullott a rozsmaring apró levele,
babám karján aludtam el az este.

Én istenem, minek is teremtettél,
ha számomra szeretőt nem teremtél,
egész életemen át csak egyet adtál,
attól is de hamar elválasztottál.

(Dél-Alföld)

c.

Ugye, babám, meg tudsz verni,
Selyemkendőt nem tudsz venni?
Ezt az egyet, azért vetted,
lányságomat befedhessed
Ezt az egyet, ezt is bánod,
Holtig a szememre hányod.

Ugye, babám, jobb az ágyon,
Mint a fekete subádon!
/:Meg kell az asszonyt becsülni,
Ölbe kell az ágyba vinni.:/

(Szatmár, Alföld)

23. Fűnek, fának

Panaszkodom a seprűnek,
a háznak a négy szeginek
/:mer' az nem mondja senkinek,:/

Panaszodom fűnek, fának,
a fa mondja az ágának,
ága mondja lapijának,
lapi az egész világnak.

(Moldvai csángó magyar)

23. Este lett az idő

Este lett az idő, haza kellne menni,
szeretetlen társval egy ágyba eküdni.

Mikor megölelem, karjaim zsibbadnak,
mikor megcsókolom, könnyeim csordulnak.

Sírjon egyik szemed, sírjon a másik es,
sírjon mind a kettő, mind a zápressó.

Szerettelek rózsám, de nem jókedvemből.
szolgálom a császárt nagy kénytelenségből,

Felkötöm a kardot, de nem kevélységből,
felteszem a csákót de nem jókedvemből.

csak a bú mondassa szomorú szívemből,
csak a bú fútassa szomorú szívemből.

Istenem, istenem, szerelmes istenem.
hogy kell e világom búval eltöltenem?

Egy esztendő, kettő, búval es eltelik.
jaj, de az örökös soha le nem telik.

(Moldvai csángó magyar)

25. MAMÁMÉ

a.

Megkondult a faluban a harang
húzza, húzza három fehér galamb,
azt húzzák, hogy tőled jött üzenet:
te az enyém, én a tied leszek.

Piros alma, ne gurulj, ne gurulj,
értem rózsám, ne búsulj, ne búsulj,
én teérted akkor sem búsultam,
mikor tőled nagy útra indultam.

b.

Barna kislány jól meggondold magadat,
hová teszed le a leánysorodat,
gyöngyvirágos oltár elé hogyha leteszed,
onnan többé soha fel nem veheted.

Barna legény azt hitted hogy megcsaltál,
pedig még csak meg se szomorítottál.
Megcsaltad te barna legény csuhaj magadat,
mert elhagytad az igaz galambodat.

c.

Este későn ragyognak a csillagok,
béres legény a faluba csavarog,
szállást keres, de nem tudja, merre jár,
barna kislány de megszorítottál.

Béres legény hajt a kútra itatni,
a babája vizet visz mosogatni,
olyan szépen mondja a barna lánynak,
adj egy csókot, mert meghalok utánad.

Béres legény hová hajtod az ökröt,
talán bizony kiskertembe bekötöd,
oda bizony béreslegény nem kötöd,
gyenge a rozsmaring ága, letöröd.

Ha letöröm, megfizetem az árát,
adj egy kaszát, hadd vágjak egy rend rózsát,
ritka rózsát nem lehet rendre vágni,
hú szeretőt jaj de bajos tanálni.

Este későn kinyitom az ablakot
megszámolom a ragyogó csillagot,
ahány csillag van sűrűbben az égen,
annyi csókkal maradtál el a héten.

d.

Zöld erdőben terem a mérges kígyó
Szép kislányból lesz a legény csábító
Látod anyám, de jó annak, ki csúnya,
Szegény legény szívét nem szomorítja.

Édesanyám nem tudok el aludni,
Házunk előtt legényt hallok beszélni,
Édesanyám eressen ki hozzája,
Fáj a szívem, majd meghasad utána.

Ráérsz még te még édeslányom kimenni,
Rá érsz te még a legénnyel beszélni,
Tudom anyám, jól tudom, hogy ráérek,
Azt is tudom hogy nem sokáig élek.

e.

Kis békési, kis békési templom tetejére
rászállott egy holló tiszta feketébe,
szárnya alatt aranyos annak a tolla,
most vagyok a, most vagyok a legszebb leány korba'.

Kisbékésnek a legszélén van egy cserepes ház,
Arra járok, még a szívem is fáj,
Valahányszor arra megyek el előtte,
Mindannyiszor kisangyalom, csak te vagy az
eszembe.

f.

Jaj, de híresek a békési lányok,
ruhát mosni a Kiskőrösre járnak,
/:felhajtják a szoknyát térdig,
a kicsi lábuk szára kifehérlük,
az csalja meg a legénynek a szívit. :/

g.

Mért nincs minden lánynak kút az udvarába,
Terebély diófa pitvar ajtajába.
Terebély diófa, bodor a levele,
Mért nincs minden lánynak igaz szeretője.

Este van, este van, de nem minden lánynak,
csak annak a lánynak, akihez eljárnak,
énhozzám is járnak, de nem minden este,
pénteken, szombaton, meg vasárnap este.

Jaj, annak a fának, kit túbúll kivágnak,
Jaj annak a lánynak, kit mindig gyaláznak.
Engemet is gyaláz egy semmire való,
Aki a csizmámba kapcának se való.

h.

A ványai bíró lyánya feszik beteg ágyába,
kilenc orvos vizitálja, baját egy se találja,
kilenc orvos vizitálja, tizedik az édesanyja,
gyújtsa meg a gyertyát, mer' én meghalok
a ványai lányok közül a legárvább én vagyok.

A ványai falu végen mindig rólam beszélnek.
Jó híremet, rossz híremet eleresztik a szélnek.
Jó híremet, rossz híremet sej-haj eresszéték el az
útjára,
te meg kedves kiangyalom, ne adj senki szavára!
A ványai falu végen nem zörög a falevél.
Ne menj arra kis angyalom, a szerelem majd elér!
Száraz ágra rászállott egy bús gerlice madár, onnan
integet,
Szakítsátok ha bírjátok száz felé a szívemet!

(Nagykunság, Békés megye, Dél-Alföld)

26. Fehér Anna

Fehér László lovat lopott,
A fekete halom alatt,
A fekete halom alatt.

Megtudta aztat a bíró,
A tömlöcbe bevetette,
A tömlöcbe bevetette.

-Bíró uram, bíró uram,
Szabadítsd ki a bátyámat,
Szabadítsd ki a bátyámat

-Kieresztem a bátyádat,
Háljál vélem egy éjszaka,
Háljál vélem egy éjszaka.

-László, László, Fehér László,

Mit mondott nekem a bíró,
Mit mondott nekem a bíró.

Háljak véle egy éjszaka,
Kiereszti a bátyámat,
Kiereszti a bátyámat.

-Anna, Anna, Fehér Anna,
Kipirosult szép viola,
Kipirosult szép viola

Szúzkoszorúd ne veszejtse el,
Bátyád fejét se vétesd el,
Bátyád fejét se vétesd el!

– Bíró uram, bíró uram,
hálok véled egy éjszaka,
szabadítsd ki a bátyámat!

Elment Anna, Fehér Anna,
A tömlöcnek udvarába,
A tömlöcnek udvarába.

Megszólalt a tömlőcajtó:
– Ne itt keresd a bátyádat,
Ne itt keresd a bátyádat!

Zöld erdőbe, zöld mezőbe,
Akasztófa tetejébe,
Akasztófa tetejébe.

– Bíró uram, bíró uram,
Nem átkozlak nagy átokval,
Nem átkozlak nagy átokval:

Mosdóvized vérré váljon,
És az téged mind befogjon,
És az téged mind befogjon!

Törülköződ lángot hányjon,
És az téged megégessen,
És az téged megégessen!

(Zoboralja, Felvidék)

27. Nyugodalomra
A fényes nap immár lenyugodott,
A föld színe sötétben maradott,
Nappali fény éjjelre változott,
Fáradtaknak nyugodalmat hozott.

Minden állat megy nyugodalomra,
Az Istentől kirendelt álmra.

De én Uram úgy megyek ágyamba
Mintha mennék gyászos koporsómba.

Midón ágynak adom a testemet,
Deszka közé zárhatom éltemet,
Hosszas álom érheti szememet,
A kakasszó hozhatja végemet.

Vessünk számot hát, édes Istenem,
Hogy lelkemet ne kelljen féllenem,
Hogy lehessen bátrabban szólanom,
Midón meg kell előtted állanom!

Az ágyamba zokogva költözöm,
A párnámat könnyemmel öntözöm,
Ha megtartasz holnapi napodra,
Nem fordítom azt megbántásodra.

Ne szólíts ki, Uram, készületlen,
Ne szólíts ki, Uram, készületlen!
Vezess előbb az enyhítő kútra,
Úgy bocsáss el minket a nagy útra!

(Moldvai csángó magyar)

28. Életerő

Mag, mag, búzamaz, benne aluszik a nap.
Mag, mag, búzamaz, nőjjél, nőjjél hamarabb!
Mag, mag, búzamaz, benne aluszik a nap.
Mag, mag, búzamaz, benne aluszik a nap.

Süss fel nap, Szentgyörgy nap, kertek alatt a
kisbárány majd megfagy!

Jöjj el által, jöjj el, te szép aranybúza,
által mennék, által, hogyha nyitva volna.
Nyitva vagyon nyitva aranyos kis kapum,
arannyal bimbózik, zölddel levelezik.
Bibolya, hányat termett a mogyoró?
Talán tizenkettőt, huszat, huszonkettőt.

Ess eső ess, holnap délig ess,
zab szaborodjék, búza bokrosodjék,
az én hajam olyan legyen, mint a csikó farka,
még annál is hosszabb, mint a Duna hossza,
még annál is hosszabb, mint a világ hossza!
Életerő!

Ess, eső, ess!

Telik a hold, érik a lány.
Múlik a hold, nő a virág.

Földanya magja,
Égapa könnye,
Öntözi egyre,
Hullik a földre.

Így bújik rendre
az élet elő:
Életerő!

Tele a hold, tiszta a lány,
múlik a hold, él a világ.

Földanya magja,
Égapa harmatja
Öntözi egyre,
áldja eső.

Így bújik rendre
földi életre
minden elő:
Életerő!
Életerő!

(Lovász Irén, 2017.)

